

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА УКРАЇНСЬКО-ПОЛЬСЬКИХ ТА ПОЛЬСЬКО-УКРАЇНСЬКИХ СЛОВНИКІВ (ВИДОВА ТА ТИПОЛОГІЧНА КЛАСИФІКАЦІЯ)

Мельник Ганна Віталіївна

Університет Марії Кюрі-Склодовської в Любліні, Республіка Польща

Огляд словників варто розпочати із в'яснення поняття «лексикографія». А. П. Грищенко пише, що лексикографія – це «... розділ мовознавства, предметом якого є теорія і практика укладання словників різних типів» [1], в свою чергу С. О. Караман зазначає, що лексикографія – це «Розділ мовознавства, який займається теоретичними проблемами укладання словників, збиранням, упорядкуванням та описом словникового матеріалу» [2], а в посібнику О.П. Бодика та Т. М. Рудакової лексикографія – це ще й «... сукупність словників певної мови і наукових праць з цієї галузі» [3].

Підсумовуючи, можемо сказати, що лексикографія (словникарство) – це розділ мовознавства, який займається творенням словників та опрацюванням їхніх теоретичних засад [3].

В цій статті проаналізуємо польсько-українські та українсько-польські словники, які видавались від 20-х років ХХ століття і до сьогодні, з метою визначення найкраще представленої лексикографічно галузі знань, а також з метою визначення, який тип словників переважає на українському та польському видавничому ринку.

На потреби дослідження було розглянуто 50 словників, виданих як на українському, так і на польському видавничому ринку.

Серед аналізованих словників можемо виділити загальномовні та спеціалізовані. В свою чергу загальномовні словники вдалося поділити на односторонні та двосторонні. Також на українському та польському видавничому ринку доступні спеціалізовані словники, які містять лексику мови спеціального призначення. Такі словники по-іншому ще називають галузевими. Варто зазначити, що переважна більшість словників містить загальну лексику і лише кілька з аналізованих словників є галузевими, або ж загальномовними, які додатково місять спеціальну лексику вибраних галузей знань.

Під час аналізу словники були також поділені на двомовні та багатомовні. До двомовних словників зараховуємо відповідно ті, в яких лексичні одиниці подані українською і польською мовами. До багатомовних зараховуємо словники, які окрім української та польської містять переклад на одну або більше інших іноземних мов. Найбільш популярними мовами були наступні: англійська, російська, наявні також словники з еквівалентами на болгарську та німецьку мови.

За обсягом охопленого матеріалу аналізовані словники були поділені на короткі (до 30 000 слів), середні (30 000 – 80 000 слів) та великі (понад 80 000 слів). Серед коротких словників основну масу становили власне галузеві

словники. Найменший з них за обсягом містив 1500 заголовних одиниць, які є обліково-економічними термінами. Відповідно найбільшим за об'ємом охопленої лексики був загальнономовний словник, який містив 110 000 слів та словосполучень.

Підсумовуючи, варто додати, що аналіз українсько-польських словників потребує дальшого розгляду, між іншим з метою визначення напрямку розвитку польсько-української лексикографії та термінографії.

Список використаних джерел:

1. Грищенко, А. П., Мацько, Л. І., Плющ, М. Я., Тоціка, Н. І. & Уздиган, І. М. (2002). *Сучасна українська літературна мова, 3-тє видання доповнене* (с. 213). Київ: Вища школа.
2. Караман, С. О. (ред.) (2011). *Сучасна українська літературна мова: навчальний посібник для студентів вищих. навчальних закладів* (с. 35). Київ: Літера ЛТД.
3. Бодик, О. П. & Рудакова Т. М. (2011). *Сучасна українська літературна мова, лексикологія, фразеологія, лексикографія, навчальний посібник* (с. 57). Київ: Центр учбової літератури.

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ УКРАЇНСЬКО-ПОЛЬСЬКОГО СЛОВНИКАРСТВА

Мельник Ганна Віталіївна

Університет Марії Кюрі-Склодовської в Любліні, Республіка Польща

Кількість та тип словників, які виходять друком, як в Україні, так і в Польщі є певним показником того, в якому напрямку розвивається українсько-польська лексикографія. У зв'язку з цим метою статті є огляд вибраних українсько-польських та польсько-українських словників, які найкраще показують напрямок розвитку українсько-польського словникарства. До розгляду будуть братись словники видані, як на українському, так і на польському видавничому ринку.

Станіслав Домагальський, Великий словник польсько-український, українсько-польський: термінологія сучасного бізнесу: 200 000 лексичних одиниць, Видавництво «Навчальна книга — Богдан», Тернопіль 2010. Словник призначений для широкого кола читачів, а особливо студентів, бізнесменів, продавців та менеджерів. Словник містить багато загальної лексики, але також і спеціальну: з економіки та бізнесу, яка функціонує в сьогоdnішньому світі та пов'язана з реаліями та функціонуванням Європейського Союзу. Словник може стати в пригоді при перекладі фахової літератури з області економіки, менеджменту, банківської справи, інформатики та суміжних наук [3].

Анджей Ріхлінг, Вячеслав Андрейчук, Леонід Руденко, Віктор Чехній, Польсько-український та українсько-польський словник базових термінів та понять з ландшафтознавства, Видавництво «Державна вища школа ім. Папи Яна Павла II у Бялій Подлясці», Бяла Подляска – Київ 2015.